

Gaitas traucējumu saistība ar politraumas smagumu pacientiem ar apakšējo ekstremitāšu traumu sekām

*Ruta Jakušonoka, Andris Jumiņš, Zane Pavāre¹,
Aleksejs Smolovs², Tatjana Anaņjeva¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Ortopēdijas katedra, Latvija

*¹Rīgas Stradiņa universitāte, Rehabilitācijas fakultāte,
Rehabilitoloģijas pētnieciskā laboratorija, Latvija*

²Nacionālais rehabilitācijas centrs "Vaivari", Latvija

Ievads. Politraumu guvušiem pacientiem ar smagām apakšējo ekstremitāšu traumu sekām gaitas traucējumi (GT) ir sarežģīta problēma, no kuras ir atkarīga pacienta spēja veikt ikdienas aktivitātes un atgriezties darbā.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis bija politraumu guvušiem pacientiem ar apakšējo ekstremitāšu traumu noteikt GT saistību ar politraumas smagumu.

Veikta retrospektīva materiāla analīze 182 politraumu guvušiem pacientiem ar kustību un balsta aparāta traumām, kuri no 2008. gada janvāra līdz 2011. gada maijam ārstējušies Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionārā "Gaiļezers" Traumatoloģijas un ortopēdijas nodaļā un Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcā.

Pacientiem novērtēts politraumas smagums, aprēķinot Ievainojumu smaguma skalas (ISS) un Jaunās ievainojumu smaguma skalas (JISS) punktus. No retrospektīvās pacientu grupas pētījumā iekļauti pacienti 18–60 gadu vecumā, kuriem bija apakšējās ekstremitātes un / vai iegurņa trauma. Pacientiem, kuri atbilda pētījuma kritērijiem, veikta instrumentālā gaitas analīze (IGA) Rīgas Stradiņa universitātes Rehabilitācijas fakultātes Rehabilitoloģijas pētnieciskajā laboratorijā, Nacionālajā rehabilitācijas centrā "Vaivari". Veikta GT novērtēšana, izmantojot IGA iegūtos datus.

Rezultāti. Gaitas traucējumi novērtēti 40 pacientiem (18 sievietēm un 22 vīriešiem, vecums – 17–59 gadi, ISS punkti 9–48, vidējā vērtība 20,8, JISS punkti 17–48, vidējā vērtība 26,9). Pacientiem 12–42 mēnešus (vidējā periodā) pēc politraumas veikta IGA. Pacienti sadalīti grupās atkarībā no GT smaguma pakāpes: mēreni izteikti GT (n = 8), vidēji smagi GT (n = 21), smagi GT (n = 10) un ļoti smagi GT (n = 1).

Laī noteiktu, kādas ir aprēķināto ISS un JISS punktu skaita attiecības pacientu grupām ar dažādu GT smagumu, salīdzināti ISS un JISS minētajām pacientu grupām. Ieguvām, ka pacientiem ar mēreni izteiktiem GT ISS un JISS punktu skaits nozīmīgi neatšķiras (p = 0,068), bet pacientiem ar vidēji smagiem un smagiem GT JISS punktu skaits bija lielāks par ISS punktu skaitu (p = 0,001, p = 0,008)

Secinājumi. Pacientiem pēc politraumas ar apakšējo ekstremitāšu traumu sekām, nosakot ISS un JISS, var prognozēt GT attīstību, veikt detalizētu ievainoto apakšējo ekstremitāšu izmeklēšanu un traumai atbilstošāko ārstēšanu pēc pacienta veselības stāvokļa stabilizācijas saskaņā ar BKO principiem.